

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-238

4.3.2026

Gjensidige Forsikring ASA

Rettshjelp

Regresskrav – unntak for tvist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side.

Det oppsto en trafikkulykke i 2020. Ulykken oppstod ved at kjøretøy A kjørte over i kjøretøy B sitt kjørefelt. Da politiet ankom stedet, oppga føreren av kjøretøy A sikredes navn og personnummer. Videre sa sjåføren at han ikke hadde gyldig førerkort. Medisinske undersøkelser viste at føreren av kjøretøy A hadde en promille på 1,2. Senere gjennomførte politiet avhør med sikrede. Sikrede kunne ikke huske at han hadde kjørt bil den aktuelle dagen og avviste straffskyld. Politiet tok ut tiltale mot sikrede i 2022. Deretter henla politiet saken i 2023 fordi et eventuelt straffeansvar var foreldet. Foretaket dekket skadene på motpartens kjøretøy og krevde regress av sikrede. Sikrede avviste ansvar fordi han mente at politiet hadde tatt feil person. Han søkte så om rettshjelp for tvisten om regresskravet. Foretaket avviste dekning under henvisning til unntak for tvist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side. Sikrede avviste at unntaket kom til anvendelse, da han ikke var involvert i ulykken. Nemndas flertall kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om rettshjelpdekning i forbindelse med tvist om et regresskrav etter en trafikkulykke.

Kjøretøy A kolliderte under kjøring med kjøretøy B. Politidokumentene viste at antatt fører av kjøretøy A fremstod som ruset/sjokkert. Føreren opplyste at navnet var S (sikrede) og oppga sikredes personnummer. Føreren hadde ingen id på seg og var usikker på om han hadde gyldig førerkort. Han forklarte til politiet at han hadde tatt amfetamin på kvelden. Bilen var tyvlånt av sikredes kompis B som hadde sovnet. Politiet avhørte flere vitner på stedet, men ingen av dem hadde sett selve ulykken. Føreren testet positivt for amfetamin og diazepam tilsvarende en promille på 1,2. I tillegg ble det funnet N-desmetyldiazepam og Buprenorfin over lovlig grense i forhold til bilkjøring. Det ble tatt bilde av fører av bil A i ambulansen.

Politiet gjennomførte telefonavhør med sikrede. Han ble gjort kjent med at han var anmeldt for kjøring i ruspåvirket tilstand i november 2020 uten gyldig kjørekort. Sikrede forklarte at han ikke husket dette. Han kunne ikke huske å ha kjørt bil den aktuelle dagen. Videre sa politiet at føreren på åstedet hadde sagt at han lånte bilen av en som het B. Sikrede svarte at han ikke kjente B's etternavn eller adresse, og at de ikke hadde hatt kontakt på noen måneder. Sikrede husket ikke noe om inntak av narkotika. På spørsmål om det var mye rus på den tiden, svarte han at det ikke var spesielt mye rus for hans del. Han erkjente ikke straffeskyld for noen av forholdene.

Politiet tok i mai 2022 ut tiltale mot sikrede. Saken ble henlagt i september 2023 fordi et eventuelt straffeansvar var foreldet.

Motpartens foretak fremsatte krav om erstatning for skaden på kjøretøyet av Gjensidige. Gjensidige erkjente ansvar.

Foretaket fremsatte deretter et regresskrav for sine utlegg pålydende kr 844 085 mot sikrede. Sikrede avviste ansvar og bestred at han hadde kjørt bilen. At sikrede var siktet for bilkjøring var ikke det samme som at han hadde gjort det. Han mente at det var uheldig at det ble sendt et krav mot ham før saken hadde blitt behandlet i retten.

Sikrede kontaktet advokat, som anmodet foretaket om å få utlevert sakens dokumenter den 14.11.23. Advokaten har opplyst at han ble engasjert av sikrede den 12.1.24.

Regress-saken var i oktober 2024 oppe i forliksrådet. Gjensidige møtte ikke opp, og saken ble derfor avvist.

Sikrede søkte 22.11.24 om rettshjelp, og viste i skademeldingen til at foretaket hadde fremmet et udokumentert erstatningskrav. Foretaket avsto kravet om rettshjelp. Foretaket mente at det ikke var dokumentert en tvist, og at det ikke forelå en gyldig forsikring på et eventuelt tvistetidspunkt. I tillegg viste foretaket til at forsikringen ikke dekket «[s]traffesak eller tvist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side».

Sikrede bestred at unntaket for tvist som springer ut av straffbart forhold kom til anvendelse. Sikrede hadde verken kjørt bilen eller hatt noen tilknytning til ulykken eller de materielle skadene. Saken omhandlet et regresskrav mot feil debitor, altså et rent sivilrettslig pengekrav. Sikrede anførte også at Gjensidige hadde frafalt alle krav mot sikrede den 24.2.25. Det er uklart om foretaket gjorde en ny vurdering etter henvendelsen.

I forbindelse med behandlingen for Finansklagenemnda har sikrede oversendt dokumentasjon med foretaket som gjelder regresskravet. Ifølge en e-post fra foretaket ble regresskravet frafalt fordi foretaket mente at sikrede ikke var søkegod. Foretaket presiserte samtidig at det ikke var en bekreftelse på at foretaket dekket sikredes advokatutgifter, da det fortsatt mente at sikrede hadde utvist grov uaktsomhet. Sikredes advokat har også opplyst at det er uklart hvorfor politiet henla saken.

Sikrede krever dekning for rettshjelp og bestrider at unntaket for tvist som springer ut av straffbart forhold kommer til anvendelse. Regresskravet er fremmet mot feil person. Gjensidige har lagt ned påstand om dette uten å føre noen bevis for påstanden. Det foreligger ingen dom mot sikrede.

Sikrede bestrider at meldefristen er oversittet. For oppdrag som involverer et foretak tar advokatkontoret kontakt med foretaket og ber om utlevering av sakens dokumenter før et oppstartmøte med klient for å vurdere om dette er en sak som advokaten vil påta seg. For å kunne ivareta god advokatskikk, har advokatkontoret ikke ført tid for oppdraget fra 14.11.23, slik Gjensidige gir inntrykk av.

Det er uklart hva som menes med at sikrede har brutt opplysningsplikten i skadeoppgjøret. Sikrede har ikke tilbakeholdt opplysninger for foretaket. Foretaket har vært kjent med at sikrede har vært bistått av advokat.

I forbindelse med nemndbehandlingen anfører sikrede at det ikke kan vektlegges at politiet henla saken fordi den var strafferettslig foreldet. Det vises til NUT 1969:3 Revisjon av straffeprosessloven kapittel II. Det er i strid med uskyldspresumsjonen å legge til grunn at sikrede har begått lovbruddet fordi saken ble henlagt grunnet strafferettslig foreldelse.

Forsikringsforetaket avviser ansvar for rettshjelp og anfører at tvisten er omfattet av unntaket for straffesak eller tvist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side. Nemnda har tolket tilsvarende unntak slik at tvisten er unntatt dersom den har årsak i en ulovlig handling, jf. FinKN 2014-60. Videre viser foretaket til FinKN 2010-299, hvor nemnda uttalte at «[f]ormuleringen stiller ikke krav om at tvisten direkte må ha utgangspunkt i en straffbar handling; det er tilstrekkelig at det straffbare forhold utgjør et indirekte utgangspunkt». Ut fra sakens dokumenter springer Gjensidiges regresskrav ut fra en trafikkulykke i november 2020, hvor A var fører av kjøretøyet [...] som forårsaket ulykken under ruspåvirkning. Han hadde heller ikke førerkort da ulykken inntraff. Anmeldelsen og straffesaken eller den ulovlige handlingen har direkte sammenheng med tvistesaken mot Gjensidige og dermed også søknaden om rettshjelpdekning.

Foretaket anfører videre at meldefristen etter fal. § 8-5 første ledd er oversittet. Det kan ikke være riktig at advokatkontoret først ble engasjert den 12.1.24, slik sikrede har opplyst. Sikredes advokat sendte foretaket en henvendelse den 14.11.23 angående utlån av dokumenter. Meldefristen utløp derfor den 14.11.24. Kravet ble først meldt den 22.11.24.

Foretaket ber Finansklagenemnda om å vurdere om sikrede har brutt sin opplysningsplikt i skadeoppgjøret etter fal. § 8-1.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på rettshjelp for tvist om regresskrav etter trafikkulykke.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Lars Barnholdt, bemerker:

Flertallet mener dette spørsmålet reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom «saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet» og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes «der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål», jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Sikredes rettshjelpsforsikring har unntak for «tvist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side». Flertallet forstår ordlyden slik at tvisten må gjelde et forhold som springer ut av en straffbar handling fra sikrede – her kjøring i påvirket tilstand. Ut fra ordlyden må det oppstilles et krav om at sikrede faktisk har begått den ulovlige handlingen. Det er ikke tilstrekkelig at tvisten gjelder spørsmål om sikrede har begått en ulovlig handling. Ordlyden krever imidlertid ikke at sikrede er straffedømt for forholdet. Det dreier seg videre om et sivilrettslig krav hvor det gjelder vanlige bevisbyrderegler for den straffbare handlingen.

Flertallet mener de bevis som er fremlagt tilsier at det var sikrede som var fører av bilen. Det dreier seg imidlertid om sannsynliggjøring av en ulovlig handling som sikrede bestrider, og det er flere uklare forhold som gjør avgjørelsen usikker. Straffesaken mot sikrede er henlagt av politiet, og det er uklart for flertallet hva som er årsak til henleggelsen. I politidokumentene foreligger det dessuten et fotografi av fører, men det foreligger ingen fotografier av sikrede i sakens dokumenter for nemnda. Flertallet mener derfor en forsvarlig behandling av spørsmålet om sikrede var fører av bilen forutsetter en muntlig forklaring fra sikrede og evt. vitner i en hovedforhandling.

Nemndas mindretall, Fanny Helle, bemerker:

Mindretallet mener i motsetning til flertallet at saken er egnet for skriftlig behandling i nemnda. Utgangspunktet er at terskelen skal være høy for avvisning etter lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f), jf. ordlyden «i særlig grad».

Mindretallet mener at saken er godt nok opplyst til at nemnda kan ta stilling til om unntaket for «tvist som har utspring i ulovlig handling fra sikrede side» kommer til anvendelse. Det er foretaket som har bevisbyrden for at unntaket kommer til anvendelse. Slik saken er opplyst er mindretallet enig med flertallet i at det er uklart om sikrede har begått en ulovlig handling. Når dette ikke er sannsynliggjort mener mindretallet at sikrede må få medhold i at unntaket ikke kommer til anvendelse.

Mindretallet har derfor kommet til at sikrede må gis medhold.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Lars Barnholdt (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).